

ДИНАМІКА УЧАСТІ ЗБІРНИХ КОМАНД УКРАЇНИ У ВСЕСВІТНІХ ІГРАХ

Кропивницька Т. А., Луць Ю. П.

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ, Україна

Вступ. Всесвітні ігри – міжнародні комплексні змагання, що проводяться раз на чотири роки, починаючи з 1981 р., в програмі яких представлено неолімпійські види спорту. Ініціатором та координатором заходу виступила Міжнародна асоціація Всесвітніх ігор (IWGA), а з 2000 р. змагання отримали патронат Міжнародного олімпійського комітету. Сучасні Всесвітні ігри – це близько 4 тис. атлетів із більше як 100 країн світу, які змагаються у понад 30 видах спорту [1]. Збірна команда України вперше взяла участь в них у 1993 р. та посіла 26 місце у командному заліку (КЗ). У 2001 р. результати виявилися ще гіршими – золота медаль і 33–35 місце у КЗ. Сьогодні Україна входить до першої десятки країн та на останніх трьох змаганнях демонструє стабільність виступів (7, 6, 7 місце відповідно) [2]. Актуальним питанням залишається визначення основних тенденцій участі вітчизняних спортсменів у різних видах програми Всесвітніх ігор, що дозволить оцінити стратегію розвитку неолімпійського спорту в Україні.

Мета дослідження– визначення перспектив участі збірної команди України на Всесвітніх іграх.

Методи дослідження: аналіз, синтез і узагальнення даних літературних джерел, інформації мережі Інтернет; порівняння; математична статистика.

Результати дослідження та їх обговорення. Результати участі збірної команди України у Всесвітніх іграх з 1993 по 2013 рр. дозволяють виділити два періоди:

I (1993–2001 рр.) – перший досвід спортсменів незалежної України; нестабільність загальнокомандних досягнень; обмежена кількість видів спорту, в яких наші спортсмени брали участь (до 5);

II (2005–2013 рр.) – суттєве покращення результатів; їх стабільність; збільшення кількості видів спорту, в яких спортсмени спромоглися завоювати медалі (до 10).

Після невдалого виступу збірної команди на Іграх 2001 р. змінено підходи до розвитку неолімпійського спорту в країні: у 2005 році створено Спортивний комітет України – координуючу структуру цього напрямку, посилено державну підтримку (у новій редакції Закону «Про фізичну культуру і спорт» від 2009 р. введено термін «неолімпійський спорт»; покращено фінансування; впроваджено реєстр неолімпійських видів спорту, визнаних в Україні, а також матеріальне стимулювання переможців та призерів (за золоту медаль Всесвітніх ігор 2013 р. премія складала 30 тис. дол., срібну – 25 тис., бронзову – 15 тис.).

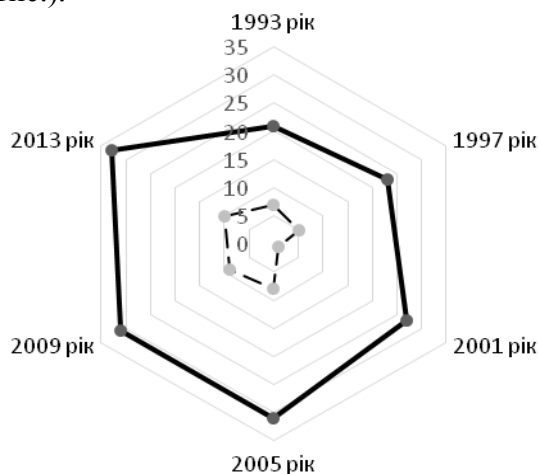

Рис. 1 Співвідношення кількості видів спорту, де спортсмени України посіли призові місця, до загальної кількості видів спорту офіційної частини програми Всесвітніх ігор

- - кількість видів спорту в офіційній частині програми Всесвітніх ігор.
- - кількість видів спорту, де спортсмени України посіли призові місця.

За 25 років проведення змагань кількість видів спорту у програмі Всесвітніх ігор зросла удвічі. З розширенням програми збільшується кількість видів спорту, де українські спортсмени посідають призові місця (рис. 1). Якщо у 1993 р. наші атлети здобули медалі у трьох видах спорту (14% від загальної кількості видів спорту у програмі), то у 2013 р. їх стало 10 (31,25%).

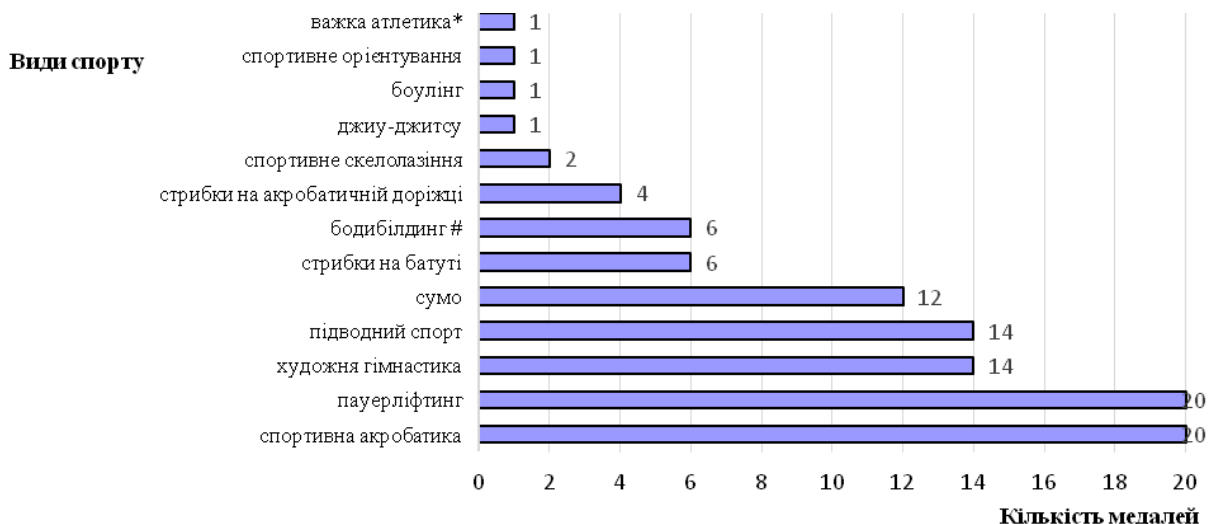

Рис. 2 Види спорту Всесвітніх ігор, де українські спортсмени здобули медалі

Примітка: * – змагання серед жінок, що проводилися один раз у 1997 р.;

– виключено з програми після Всесвітніх ігор 2009 р.

Аналіз видів спорту, в яких українські спортсмени завойовують медалі (рис. 2), дозволяє зробити такі висновки:

- це медалеємні види спорту, які розвивалися ще у СРСР; і мають споріднену систему підготовки з олімпійськими видами, отже використовують єдиний кадровий потенціал і матеріально-технічну базу (пауерліфтинг, складнокоординаційні види спорту, що належать до групи гімнастичних, підводне плавання);

- в останні роки намітилася тенденція до успішних виступів у нових видах спорту: спортивному скелелазінні (2005, 2009), спортивному орієнтуванні (2013), боулінгу (2013), джиу-джитсу (2013). Майже у всіх цих видах програми Всесвітніх ігор 2017 р. вітчизняні атлети знову змагатимуться за медалі;

- більшість медалей завойовано жінками (58 % кількості нагород вітчизняних спортсменів);

- існує низка видів спорту, де спортсмени України жодного разу не брали участь (фрісбі, більярд, фігурне катання на роликах, хокей на роликах, перетягування канату, сквош, спасіння життя, корфбол, фістбол, каное-поло, боулспорт, авіаційний спорт), з них чотири – навіть ще не визнані в Україні.

До перспектив підготовки збірних команд України до участі у Всесвітніх іграх можна віднести: подальший розвиток медалеємних видів спорту, традиційних для країни, що вже забезпечені матеріально-технічною базою; визнання та культивування нових видів спорту; активізація жіночого спорту; наукові дослідження та науково-методичний супровід підготовки спортсменів; створення умов для покращення фінансування спорту в країні; матеріальне стимулювання спортсменів (зарплати, премії, контракти зі спонсорами, створення фондів підтримки); розширення штатних збірних команд для перспективних видів спорту (сьогодні лише 4,5 % спортсменів основного складу національної збірної команди України із 110 неолімпійських видів спорту, визнаних в Україні, входять у штат).

Висновки. Аналіз динаміки участі збірних команд України у Всесвітніх іграх дозволив виділити певні тенденції та обґрунтувати перспективи підготовки до цих змагань. Вважаємо, що стратегія розвитку неолімпійського спорту в країні на сучасному етапі є ефективною, що забезпечує вітчизняним спортсменам місце у ТОП-10 загальнокомандного заліку.

Література

1. Неолімпійський спорт: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / Є. В. Імас, С. Ф. Матвеев, О. Б. Борисова та ін. – К.: НУФВСУ, вид-во «Олімп. л-ра», 2015. – 184 с.

2. Офіційний сайт IWGA [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.theworldgames.org> / Дата звертання: 10.02.2016